

Til:

- Helse- og omsorgskomiteen

Oslo, 28.februar 2022

Ref.: 58/22/KSG/ph

Innspill Dokument 8: 79 S (2020/2021) – Representantforslag om helsehjelp til alle i Norge

Psykologforeningen retter en sterk oppfordring til Stortinget om å vedta forslaget som sikrer papirløse migranter samt tilreisende EØS-borgere uten helsetrygd kort tilgang til primærhelsetjenester på lik linje med andre borgere, refusjon av utgifter til medisiner og fast tilgang på fastlegeordningen. Forslaget er i tråd med FNs oppfordring om at Norge må sørge for at papirløse migranter og EU-borgere uten helsekort får tilgang til helsetjenester. FN kritiserte dagens ordning i sin rapport om Norge i 2020.

I dag er hjelpen til papirløse begrenset til «akutthjelp og helsehjelp som er helt nødvendig og ikke kan vente». Det å ikke gi nødvendig helsehjelp så tidlig som mulig skaper menneskelig lidelse, er ikke samfunnsøkonomisk gunstig og strider mot helsepersonells faglige og profesjonsetiske vurderinger. Psykologforeningen har vært engasjert i dette spørsmålet i lengre tid, og vi viser også til vårt tidligere innsendte skriftlige innspill til dette representantforslaget, datert 13.01.2021. Psykologforeningen står også bak det felles oppropet «Vi er helsepersonell. La oss gjøre jobben vår», sammen med blant andre Den norske legeförening, Norsk sykepleierforbund, Kirkens bymisjon, Norsk Folkehjelp, Norges Kristelige Legeförening og Leger uten Grenser.

Retten til helsetjenester må ta utgangspunkt i individets medisinske og psykologiske behov - ikke innvandringsregulerende hensyn. Retten må favne alle typer helsehjelp, også hjelp knyttet til psykisk helse. Psykologer gir i dag på frivillig basis psykisk helsehjelp ved Helsesenteret for papirløse migranter i Oslo og Bergen som Kirkens Bymisjon og Røde Kors drifter. Mange papirløse med avslag har alvorlige krigstraumer, voldtektserfaringer og erfaringer med fengsling, noen med tortur, selv om de ikke har levd opp til kravene om beskyttelse. Dette medfører at mange går rundt med et stort lidelsestrykk og store psykiske vansker. Psykisk helsehjelp som bidrar til at papirløse migranter kan mestre annen usikkerhet, psykososiale utfordringer og asylprosesser bedre, styrker rettssikkerheten til papirløse¹ og kan begrunnes både faglig, profesjonsetisk og medmenneskelig/humanitært.

Med vennlig hilsen
Norsk psykologforening

Håkon Skard (sign.)
President

¹ <https://psykologtidsskriftet.no/oppsummert/2011/07/psykisk-helsehjelp-til-papirlose>